

UCHWAŁA Nr LVI/291/2021
RADY MIEJSKIEJ w KARCZEWIE
z dnia 29 września 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372) oraz art. 6 ust. 1 i ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 1249) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2026, stanowiący Załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Karczewa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Piotr Żelazko

UZASADNIENIE

W świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Przyjęcie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026 stanowi realizację wymienionego wyżej obowiązku ustawowego. Poprzedni Program przyjęty Uchwałą Nr V/30/2015 Rady Miejskiej w Karczewie z dnia 24 lutego 2015 roku obowiązywał na lata 2015 – 2020.

Przewodniczący Rady
Piotr Żelazko

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ
OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY
W RODZINIE
NA LATA 2021-2026**

**Gmina
Karczew**

**Dokument został opracowany na zlecenie
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Karczewie
przez Oficynę Profilaktyczną z Krakowa.**

Skróty użyte w Programie

Skrót	Rozwinięcie
UM	Urząd Miejski
ZI	Zespół Interdyscyplinarny
GKRPA	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
MGOPS	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Spis treści

Wprowadzenie.....	4
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w świetle polskiego prawa	5
Przemoc w rodzinie – charakterystyka problemu	5
Charakterystyka problemu przemocy w rodzinie na poziomie ogólnopolskim.....	7
Charakterystyka Gminy Karczew	9
Problem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Karczew.....	11
Podmioty przewidziane do realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.....	15
Część programowa	17
Realizacja Programu	20
Adresaci Programu	20
Realizatorzy Programu	20
Przewidywane efekty realizacji Programu	21
Finansowanie Programu	21
Monitoring	21
Wnioski końcowe.....	22
Spis tabel, wykresów, map.....	23

Wprowadzenie

Przemoc w rodzinie, rozumiana jako przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna lub ekonomiczna jest istotnym problemem społecznym, występującym we wszystkich grupach społecznych. Przemoc jest często problemem ukrytym, któremu towarzyszą inne dysfunkcje w rodzinie. Skutki przemocy u dorosłych osób oraz dzieci są wielowymiarowe, często na całe życie, począwszy od charakteryzującego osoby pokrzywdzone zespołu stresu pourazowego, poprzez choroby psychosomatyczne i psychiczne, nerwice lękowo-depresyjne, po różnego rodzaju zaburzenia zachowania, a także uzależnienia.

Zgodnie z Preambułą ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. Natomiast Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny wykonawczy (t.j. Dz. U. z 2021, poz. 53 z późn. zm.) określa czyny zabronione, które mogą stanowić akt przemocy domowej, za które przewiduje karę pozbawienia wolności.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, do zadań własnych każdej gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zatem redakcja niniejszego dokumentu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy w rodzinie występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy Gminy Karczew. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu. Istotnym elementem programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, jak i stosującym przemoc w rodzinie.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w świetle polskiego prawa

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne podejmujące temat przeciwdziałania przemocy i regulujące postępowanie różnych podmiotów w stosunku do sprawców oraz ofiar przemocy w rodzinie. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 794 z późn. zm.);
- Ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 159);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 41 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2050);
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2020 poz. 713 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1057);
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 360 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1359);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1444 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 534).

Przemoc w rodzinie – charakterystyka problemu

Przemoc w rodzinie jest poważnym zaburzeniem funkcjonowania rodziny, prowadzącym do naruszeń norm moralnych i prawnych. Osobami doznającymi przemocy domowej najczęściej są kobiety, dzieci, osoby chore i niepełnosprawne. Przemoc w rodzinie została zdefiniowana w art. 2 ust.2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zgodnie z tą definicją przez przemoc w rodzinie należy rozumieć wszelkie jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób

w rodzinie, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

1. JEST INTENCJONALNA – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
2. SIŁY SĄ NIERÓWNOMIERNE – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza, a sprawca jest silniejszy.
3. NARUSZA PRAWA I DOBRA OSOBISTE – sprawca wykorzystuje przewagę siły i narusza podstawowe prawa ofiary (np. do wolności, do nietykalności osobistej, do godności, szacunku itp.).
4. POWODUJE CIERPIENIE I BÓL – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia i pozbawienie ją życia.
2. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
3. Przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę o podjęcia niechcianych zachowań seksualnych i zdeprecjonowania jej seksualności.
4. Przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. Zaniedbanie – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Cykle przemocy:

1. Faza narastania napięcia – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe.
2. Faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych.
3. Faza miodowego miesiąca – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej. Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem złożonym, wieloaspektowym, rozpatrywanym w czterech perspektywach: prawnej, psychologicznej, moralnej oraz społecznej. Dlatego przeciwdziałanie jej wymaga podejścia interdyscyplinarnego.

Z punktu widzenia prawa przemoc uznawana jest za przestępstwo, co zobowiązuje służby policyjne i wymiar sprawiedliwości do interweniowania, podejmowania działań na rzecz ochrony ofiar, ścigania i karania sprawców. Aspekt psychologiczny zwraca uwagę na mechanizmy przemocy w rodzinie, relacje między doznającym a stosującym przemoc, odczuwane przez doświadczających skutków przemocy, a także na możliwości wyjścia z przemocy. Spojrzenie od strony moralnej odwołuje się do wartości, takich jak: poszanowanie

życia ludzkiego, zdrowia i godności ludzkiej. Zaś z punktu widzenia społecznego, zwracają uwagę na funkcjonujące mity i stereotypy usprawiedliwiają zachowania przemocowe. W bezpośrednim kontakcie z osobami doznającymi przemocy czy stosującymi przemoc w rodzinie ważne jest rozumienie przemocy na każdej płaszczyźnie. Każda osoba podejmująca się pracy z pokrzywdzonymi czy stosującymi przemoc powinna robić to zgodnie ze swoim przygotowaniem zawodowym i możliwościami instytucji, jaką reprezentuje, a także ma świadomość granicy swoich kompetencji.

Charakterystyka problemu przemocy w rodzinie na poziomie ogólnopolskim

Według informacji Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji, w 2019 roku policjanci wypełnili ogółem 74 313 formularzy „Niebieskie Karty-A”. Liczba wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty-A” była o 0,59% większa w stosunku do 2018 roku (73 153). W 2019 roku na terenie kraju odnotowano 61 076 wypełnionych przez Policję formularzy wszczynających procedurę „Niebieskie Karty”, co stanowi 82,19% ogólnej liczby wypełnionych przez Policję w tym czasie formularzy „Niebieskie Karta-A”.

W 2018 roku formularzy wszczynających niniejszą procedurę było 59 829, zaś w roku 2017 – 61 980. Z powyższego wynika, że w 2019 roku nastąpił wzrost liczby wypełnionych przez Policję formularzy wszczynających procedurę „Niebieskie Karty” w stosunku do 2018 roku (o 1 247) i spadek w odniesieniu do 2017 (o 904). Analizując dane za 2019 rok należy stwierdzić, że podobnie jak w latach ubiegłych zdecydowanie większą liczbę formularzy „Niebieska Karta-A” policjanci wypełnili na terenach miejskich niż wiejskich. Różnica wyniosła 11 893 formularze. Analiza danych statystycznych daje podstawę do stwierdzenia, że w 2019 roku największą grupę osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie stanowią kobiety (65 195 osoby), co stanowiło 74,06% ogółu ofiar przemocy w rodzinie. W dalszej kolejności pozostają osoby małoletnie 12 161 osób (13,81% ogółu) oraz mężczyźni 10 676 osób (12,13% ogółu). Przy czym spadek odnotowano tylko wobec osób małoletnich (o 243 osoby). W odniesieniu do kobiet i mężczyzn odnotowano wzrost (odpowiednio o 0,21% i 0,04 %). Wśród kobiet, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie zdecydowaną większość stanowią osoby w wieku do 65 roku życia (58 433 kobiety, wobec 6 762 kobiet powyżej 66 roku życia). Kobiety w wieku do 65 roku życia stanowią 89,67% ogólnej liczby kobiet dotkniętych przemocą w rodzinie. W 2019 roku odnotowano 10 676 mężczyzn, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięci przemocą w rodzinie. 84,78% tej grupy (9 051 osób) stanowią mężczyźni w wieku do 65 roku życia, zaś 15,22% (1 625 osób) powyżej 66 lat. Ogólna liczba osób małoletnich, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie w 2019 roku wyniosła 12 161, z czego 6 059 to dziewczęta a 6 102 to chłopcy.

W 2019 roku odnotowano wzrost ogólnej liczby osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Liczba ta wyniosła 74 910 osób, co w stosunku do

2018 roku (73 654 osoby) dało wzrost o 1 252 osoby (1,71%), zaś w stosunku do 2017 roku (76 206 osób), spadek o 1 296 osób (1,70%).

W kategorii mężczyzn, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, w 2019 roku odnotowano liczbę 68 148. W roku 2018 odnotowano ich 67 306, zaś w 2017 roku 70 035. Dało to wzrost w odniesieniu do 2018 roku o 1,25% i spadek w odniesieniu do 2017 roku o 2,69%. Z powyższych danych wynika, że w 2019 roku dominującą grupą osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie są mężczyźni. Mężczyźni stanowią 90,97% ogółu tego rodzaju osób. Kolejną w zakresie liczebności grupą są kobiety, które stanowią 8,61% ogólnej liczby osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. W 2019 roku dokonano zatrzymania 17 267 osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.

Celem zapewnienia bezpieczeństwa dziecka, wobec którego istniało podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, w 2019 roku Policja podjęła reakcję w postaci umieszczenia go w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W 2019 roku odnotowano 309 takich przypadków na terenie całego kraju. W 2018 roku sytuacji takich było 427. Analizując obszar dotyczący pomocy, jaka została udzielona osobom, wobec których istnieje podejrzenie, że zostały dotknięte przemocą w rodzinie, wskazać należy, że w 2019 roku pomocy udzielono w 17 101 przypadkach. Dla porównania w 2018 roku przypadków udzielenia pomocy było 16 476.

Charakterystyka Gminy Karczew

Karczew to Gmina miejsko-wiejska w Polsce położona w województwie mazowieckim, w powiecie otwockim. Gmina stanowi 13,2% powierzchni powiatu. Siedzibą Gminy jest miasto Karczew. W latach 1975–1998 Gmina administracyjnie należała do województwa warszawskiego.

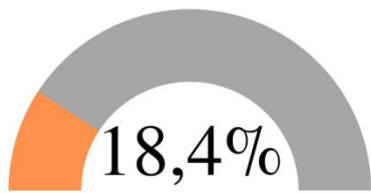
Mapa 1. Mapa Gminy Karczew.

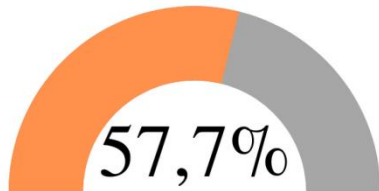
Źródło: karczew.pl

W 2020 roku Gminę Karczew zamieszkiwało 15 930 mieszkańców, z czego 52% stanowiły kobiety, a 48% mężczyźni. Średni wiek mieszkańców wynosił 41,8 lat i był porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa mazowieckiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

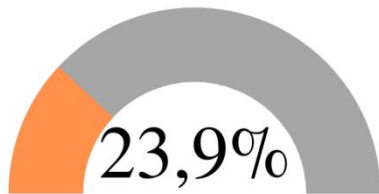
W 2020 roku 57,7% mieszkańców Gminy Karczew było w wieku produkcyjnym, 18,4% w wieku przedprodukcyjnym, a 23,9% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym.

18,4% w wieku przedprodukcyjnym

57,7% w wieku produkcyjnym

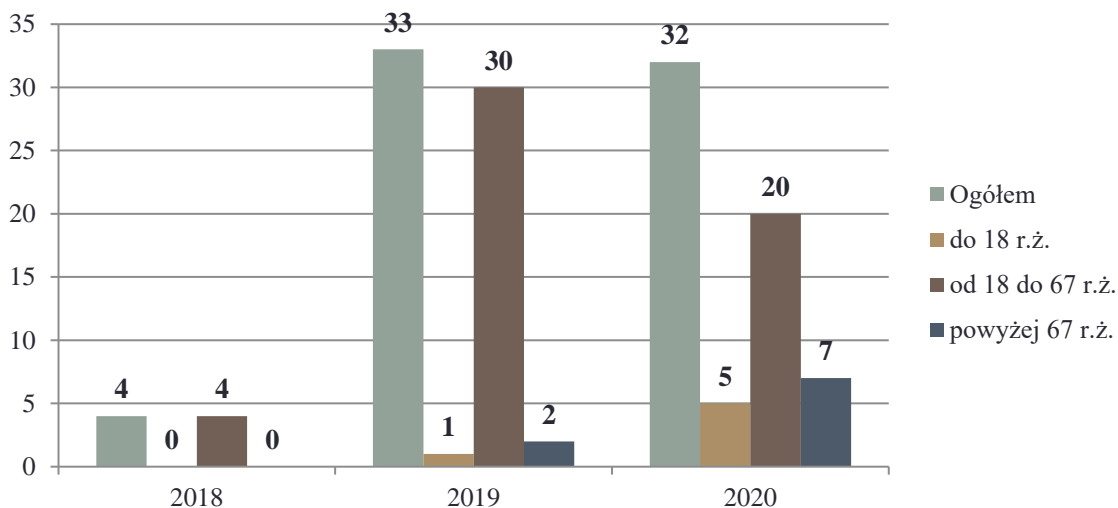

23,9% w wieku poprodukcyjnym

Problem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Karczew

Jak można zauważyć na poniższym wykresie, w latach 2018-2020 wzrosła liczba osób doznających przemocy w rodzinach (z 4 w 2018 roku do 32 w 2020 roku). Najczęściej przemocy doznawały osoby między 18 a 67 rokiem życia, a najrzadziej przed 18 rokiem życia.

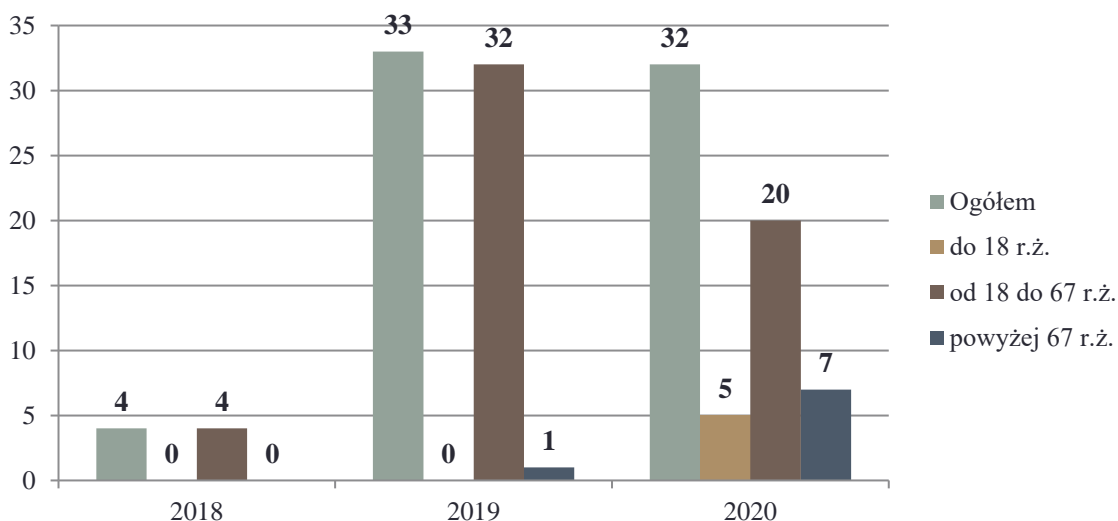
Wykres 1. Charakterystyka osób doznających przemocy w rodzinie.

Źródło: sprawozdanie – realizacja procedury „Niebieskie Karty” w latach 2018-2020

W przypadku osób stosujących przemoc w rodzinie, ich liczba również wzrosła na przestrzeni lat 2018-2020 (z 4 w 2018 roku do 32 w 2020 roku). Najczęściej przemoc stosują osoby między 18 a 67 rokiem życia.

Wykres 2. Charakterystyka osób stosujących przemoc w rodzinie.

Źródło: sprawozdanie – realizacja procedury „Niebieskie Karty” w latach 2018-2020

W latach 2018-2020 liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” na terenie Gminy Karczew oscylowała na podobnym poziomie. Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela.

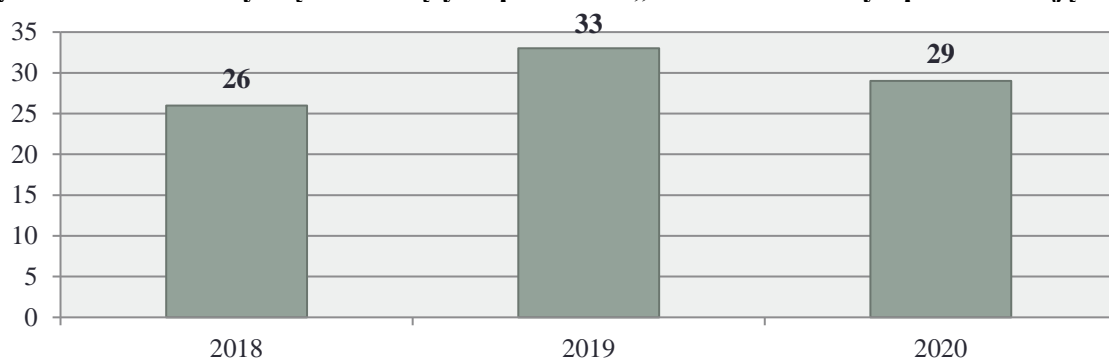
Tabela 1. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”.

	2018	2019	2020
OGÓŁEM	26	33	29

Źródło: sprawozdanie ZI za lata 2018-2020

Na terenie Gminy Karczew, Policja w latach 2018-2020 wszczęła procedury „Niebieskie Karty”, których liczba wahała się od 26 w 2018 roku do 29 w 2020 roku.

Wykres 3. Dane dotyczące wszczętych procedur „Niebieskie Karty” przez Policję.

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Otwocku

Jak wynika z danych przesłanych przez Komendę Powiatową Policji w Otwocku, na terenie Gminy Karczew najczęściej przestępstw mogących mieć związek z przemocą w rodzinie stwierdzono w 2018 roku, natomiast w 2020 roku wszczęto 207 postępowań w związku ze znęcaniem się fizycznym i psychicznym.

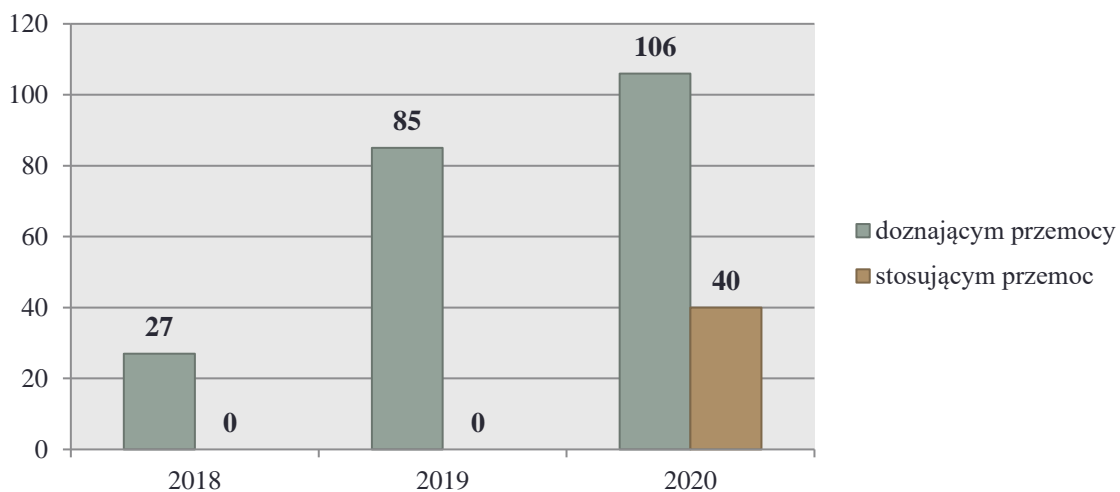
Tabela 2. Liczba i rodzaje stwierdzonych przestępstw mogących mieć związek z przemocą w rodzinie.

	2018	2019	2020
Znęcanie się fizyczne i psychiczne nad osobą art. 207 par 1 kk	50	33	207 (wszczęte postępowania)
Znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny art. 207 par. 1a	1	1	Brak danych
Stosowanie gróźb karalnych wobec osoby art. 190 kk	18	21	16

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Otwocku

Jak można zauważyć na poniższym wykresie, w latach 2018-2020 z porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym znacznie częściej korzystały osoby doznające przemocy w rodzinie niż ją stosujący. Mamy do czynienia ze znacznym wzrostem liczby osób, które na przestrzeni lat skorzystały z poradnictwa w Punkcie.

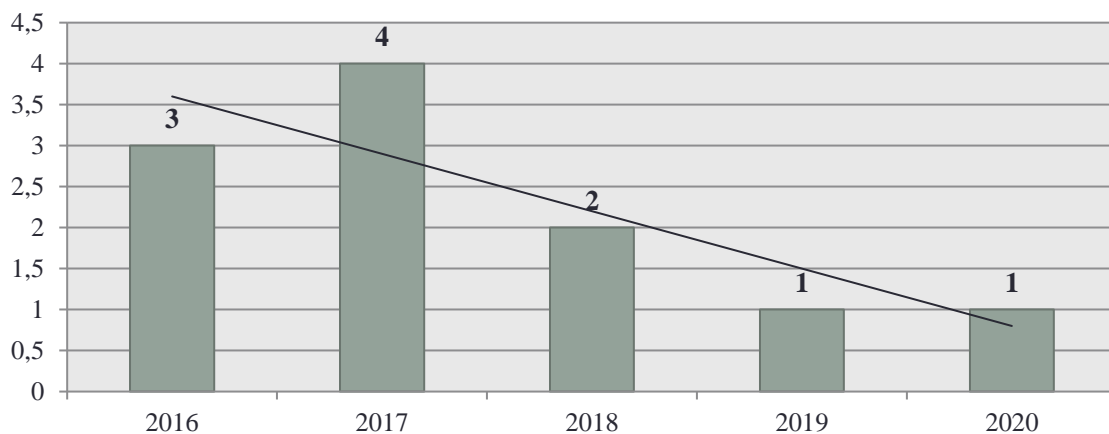
Wykres 4. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym.

Źródło: Sprawozdanie PARPA-G1 za lata 2018-2020

Na przestrzeni lat 2016-2020 możemy zauważyć systematyczny spadek udzielania pomocy przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczewie z powodu przemocy w rodzinie. W 2016 roku udzielono pomocy z tego powodu 3 rodzinom, w 2017 roku 4 rodzinom, w 2018 roku – 2, w 2019 roku – 1 oraz w 2020 roku – 1.

Wykres 5. Udzielenie pomocy przez MGOPS z powodu przemocy w rodzinie.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2015-2019

W 2020 roku na terenie Gminy Karczew przeprowadzono badania ankietowe dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że:

- 35% uczniów doświadczyło przemocy, gdzie sprawcami byli przeważnie koledzy ze szkoły i znajomi;
- 35% uczniów stosowało zachowania przemocowe, głównie wobec rówieśników;
- 51% ankietowanych uczniów jest zdania, że w ich szkole występuje zjawisko przemocy;
- w domach 10% uczniów członkowie rodziny stosują przemoc;
- 3% badanych nie czuje się bezpiecznie w swoim domu;

- 33% dorosłych respondentów zna osoby w swoim otoczeniu doświadczające przemocy w rodzinie;
- 12% ankietowanych w okresie 12 miesięcy przed badaniem doświadczyło przemocy (przeważnie przemocy psychicznej);
- sprawcami przemocy zazwyczaj byli: partner/partnerka, matka oraz ojciec;
- 9% badanych mieszkańców w okresie 12 miesięcy przed badaniem dopuściło się przemocy w stosunku do innych osób;
- ankietowani stosowali zachowania przemocowe wobec: rodzeństwa, partnera/partnerki oraz dzieci;
- w domach 9% dorosłych respondentów występuje problem przemocy;
- w opinii badanych pracowników instytucji problem przemocy w Gminie utrzymuje się na stałym poziomie.

Podmioty przewidziane do realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Zasoby instytucjonalne:

Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w Gminie Karczew zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład ZI wchodzi:

- przedstawiciel MGOPS,
- przedstawiciel GKRPA,
- przedstawiciel oświaty,
- przedstawiciel Policji,
- przedstawiciel ochrony zdrowia,
- przedstawiciel organizacji pozarządowej,
- kurator sądowy.

Tabela 3. Zasoby instytucjonalne umożliwiające realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie wraz z obszarami ich działania.

Zasoby instytucjonalne	Obszar działania
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> – Wczesna diagnoza, – poradnictwo, – promocja i realizacja procedury „Niebieskie Karty”, – udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego, – wydawanie ulotek edukacyjno-informacyjnych, – organizowanie pomocy psychologicznej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, – prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych, – udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką przemocy w rodzinie i uzależnień.
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
Placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> – Wczesna diagnoza, – realizacja procedury „Niebieskie Karty”, – realizacja projektów profilaktycznych podejmujących problematykę przemocy, – udział w kampaniach edukacyjno-informacyjnych.
Policja	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja procedury „Niebieskie Karty”, – podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, – monitorowanie sytuacji rodziny z problemem przemocy,

	<ul style="list-style-type: none"> - udział w kampaniach profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
Służba zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - Wczesna diagnoza, - przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy, - realizacja procedury „Niebieskie Karty”, - udział w kampaniach profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze	<ul style="list-style-type: none"> - Diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, - inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie, - rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, - opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, - monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, - dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Można wyróżnić również podmioty, które mogą być pomocne w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy w rodzinie, szczególnie w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej, takie jak:

- instytucje kultury, sportu i rekreacji,
- instytucje kościelne.

Zasoby ludzkie:

Gmina w zakresie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie współpracuje z osobami zawodowo zajmującymi się problemem przemocy w rodzinie na szczeblu gminnym oraz powiatowym, do których należą m.in.:

- pracownicy PCPR,
- psychologowie i pedagodzy,
- funkcjonariusze Policji,
- kuratorzy społeczni oraz zawodowi,
- pracownicy socjalni,
- prawnicy,
- lekarze pierwszego kontaktu,
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.

Poza obszarem Gminy mieszkańcy uzyskują pomoc i wsparcie w przypadku doświadczania przemocy w rodzinie w następujących instytucjach współpracujących z miejscowymi służbami pomocowymi:

- Sąd Rejonowy w Otwocku,
- Prokuratura Rejonowa w Otwocku,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Otwocku,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku.

Część programowa

CEL GŁÓWNY PROGRAMU: Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Karczew oraz podjęcie działań prewencyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Podniesienie świadomości społecznej w zakresie problematyki przemocy w rodzinie.
- Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy wśród dzieci i młodzieży.
- Ograniczenie zjawiska przemocy domowej.
- Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy.
- Poprawa jakości działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
- Okresowa ocena stanu zagrożenia problemem przemocy domowej na terenie Gminy Karczew.

Cele szczegółowe

Tabela 4. Obszar: profilaktyka i prewencja.

Cel szczegółowy nr 1 Podniesienie świadomości społecznej w zakresie problematyki przemocy w rodzinie.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Realizatorzy zadania	Źródła finansowania
Edukacja środowiska lokalnego poprzez: ulotki, plakaty, informacje w mediach lokalnych.	Wzrost wiedzy w środowisku lokalnym na temat przejawów przemocy domowej.	<ul style="list-style-type: none">- Liczba zakupionych ulotek, plakatów, broszur.- Liczba informacji w mediach	2021-2026.	UM, Policja, MGOPS, GKRPA, ZI, placówki oświatowe.	Budżet Gminy, budżet państwa.

		<p>lokalnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Liczba instytucji współpracujących ze sobą w zakresie edukacji publicznej. 			
Realizacja kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Spadek liczby rodzin, w których występuje przemoc.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba zrealizowanych kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 	2021, 2023, 2025.	UM, Policja, ZI, MGOPS, GKRPA, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.	Budżet Gminy, budżet państwa.

Cel szczegółowy nr 2
Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy wśród dzieci i młodzieży.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Realizatorzy zadania	Źródła finansowania
Edukacja uczniów na temat typów i form przemocy oraz zagrożeń wynikających z przemocy w rodzinie i w szkole oraz edukacja na temat sposobów rozwiązywania konfliktów.	Wzrost wiedzy uczniów na temat zjawiska przemocy w rodzinie, umiejętność rozwiązywania konfliktów bez agresji i przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba zrealizowanych spotkań edukacyjnych oraz pogadank. – Szacunkowa liczba odbiorców. 	2021-2026.	UM, ZI, Policja, MGOPS, GKRPA, placówki oświatowe.	Budżet Gminy.

Cel szczegółowy nr 3
Ograniczenie zjawiska przemocy domowej.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Realizatorzy zadania	Źródła finansowania
Stworzenie bazy danych: miejsc oraz instytucji udzielających pomocy oraz przekazanie zebranych informacji społeczności lokalnej.	Efektywny system pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba stworzonych baz danych. – Liczba podmiotów w bazach danych. – Liczba komunikatów przekazanych do społeczności lokalnej odnośnie instytucji pomocowych. 	do XII 2021 r.	UM, Policja, ZI, GKRPA, MGOPS.	Budżet Gminy.
Wspieranie działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego.	Funkcjonowanie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dostępnego dla mieszkańców gminy Karczew.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba udzielonych porad w PIK. 	do XII 2026 r.	ZI, UM, GKRPA, MGOPS, organizacje pozarządowe.	Budżet Gminy.

Tabela 5. Obszar: działalność korekcyjna i wsparcie środowisk, w których zdiagnozowana jest przemoc.

Cel szczegółowy nr 1 Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Realizatorzy zadania	Źródła finansowania
Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej i wsparcia, specjalistycznej pomocy medycznej.	Osoby doznające przemocy w rodzinie objęte bezpłatną, specjalistyczną pomocą.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba udzielonych porad osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. – Liczba osób, które skorzystały z pomocy z formie bezpłatnego poradnictwa. – Liczba instytucji zapewniających bezpłatny dostęp do poradnictwa. 	2021-2026.	UM, ZI, GKRPA, MGOPS, PCPR, placówki ochrony zdrowia, Ośrodki Interwencji Kryzysowej, organizacje pozarządowe, Punkt Informacyjno-Konsultacyjny.	Budżet Gminy.
Zapewnienie miejsc w Ośrodku Interwencji Kryzysowej ofiarom przemocy domowej.	Osoby doznające przemocy domowej, które zostały umieszczone w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba ofiar przemocy w rodzinie umieszczonych w Ośrodku Interwencji Kryzysowej. 	2021-2026.	MGOPS.	Budżet Gminy.
Informowanie o dostępie do bezpłatnego badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy wobec najbliższych w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie.	Wzrost wiedzy w środowisku lokalnym na temat dostępności bezpłatnych badań, które mają na celu ustalenie przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała u osób doznających przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba udostępnionych informacji nt. bezpłatnego badania lekarskiego. 	2021-2026.	ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, UM, GKRPA, MGOPS.	Budżet Gminy.

Cel szczegółowy nr 2 Poprawa jakości działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Realizatorzy zadania	Źródła finansowania
Umożliwienie dostępu do programów korekcyjnych skierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.	Zaprzestanie stosowania przemocy przez osoby stosujące ją wobec członków rodziny.	– Liczba osób skierowanych do realizacji programu korekcyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	2021-2026.	UM, ZI, GKRPA, MGOPS, PCPR.	Budżet Gminy.

Tabela 6. Obszar: monitoring zjawiska przemocy w rodzinie.

Cel szczegółowy nr 1 Okresowa ocena stanu zagrożenia problemem przemocy domowej na terenie Gminy Karczew.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Realizatorzy zadania	Źródła finansowania
Monitorowanie procedury „Niebieskie Karty” oraz sytuacji rodzin po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.	Ustanie przemocy domowej w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty”.	– Liczba zrealizowanych procedur „Niebieskie Karty”. – Liczba rodzin, w których ustała przemoc po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.	2021-2026.	MGOPS, ZI, Policja.	Budżet Gminy.

Realizacja Programu

Adresaci Programu

Program skierowany jest do:

- mieszkańców Gminy Karczew, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie,
- osób, które dotknięte zostały przemocą w rodzinie,
- osób, które stosują przemoc w rodzinie,
- świadków przemocy w rodzinie,
- osób zawodowo zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Realizatorzy Programu

- Urząd Miejski,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczewie,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Placówki Ochrony Zdrowia,

- Organizacje Pozarządowe,
- Placówki oświatowe,
- Biblioteka Publiczna,
- Kościoły i związki wyznaniowe,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Sąd Rejonowy,
- Prokuratura Rejonowa.

Przewidywane efekty realizacji Programu

- Podniesienie świadomości mieszkańców w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Podnoszenie systematycznie wiedzy osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą.
- Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
- Budowa spójnego systemu działań w zakresie pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą przez instytucje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Finansowanie Programu

Finansowanie realizacji zadań Programu będzie dokonywane ze środków własnych Gminy. Zakłada się możliwość finansowania Programu z dotacji uzyskanych z budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł np. funduszy unijnych. Ponadto uwzględnia się finansowanie działań ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, kiedy działania w związku z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz ochroną ofiar przemocy w rodzinie, związana będzie z wystąpieniem jednocześnie problemów alkoholowych.

Monitoring

Proces monitoringu Programu będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań programowych. Punktem odniesienia będą przede wszystkim wskaźniki określone w Programie odnoszące się do poszczególnych działań. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników bazowych obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UM, Policji, PUP, ze sprawozdań MGOPS, GKRPA. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w

przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Koordynatorem realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Karczew na lata 2021-2026 jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Zaplanowano prowadzenie corocznego monitoringu polegającego na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat realizowanych lub zrealizowanych zadań. Do 31 marca każdego roku Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Karczewie powinien przedstawić Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji Programu.

Wnioski końcowe

Problem przemocy może pojawić się w życiu każdego człowieka, bez względu na wiek, płeć, poziom wykształcenia czy status materialny. Żaden człowiek nie może być jednak na nią skazany.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2021-2026 obejmuje działania profilaktyczne oraz formy pomocy świadczonej na rzecz rodzin zagrożonych problemem przemocy.

Bardzo ważne jest, aby w dalszym ciągu kontynuować działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizować zadania, które nakłada na Gminy Ustawodawca. Należy przede wszystkim rozpoznawać potrzeby osób uwikłanych w problem przemocy, jak również wspierać specjalistów, którzy realizują zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dostosowanie rozwiązań programowych do faktycznie występujących problemów, z jakimi borykają się rodziny zagrożone kryzysem jest jednym z podstawowych założeń Programu. Dzięki temu jego realizacja w znacznym stopniu zwiększy efektywność działań profilaktycznych oraz wspierających w sytuacjach problemowych, podejmowanych przez różne podmioty na rzecz przeciwdziałania dysfunkcjom i przywrócenia rodzinie możliwości prawidłowego funkcjonowania. Szczególne znaczenie ma rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej, dające gwarancję skuteczności podejmowanych działań w przeciwdziałaniu zjawisku przemocy oraz ochronie ofiar przemocy. Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie. Realizowanie zadań zawartych w prezentowanym Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2021-2026 przyczyni się do podnoszenia świadomości społecznej, która konieczna jest aby przemoc była ujawniana i aby możliwe było podjęcie właściwych środków pomocy dla potrzebujących i zapobieganie kolejnym aktom przemocy.

Spis tabel, wykresów, map

Mapy

Mapa 1. Mapa Gminy Karczew.	9
----------------------------------	---

Wykresy

Wykres 1. Charakterystyka osób doznających przemocy w rodzinie.	11
Wykres 2. Charakterystyka osób stosujących przemoc w rodzinie.	11
Wykres 3. Dane dotyczące wszczętych procedur „Niebieskie Karty” przez Policję.....	12
Wykres 4. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym	13
Wykres 5. Udzielenie pomocy przez MGOPS z powodu przemocy w rodzinie	13

Tabele

Tabela 1. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”.....	12
Tabela 2. Liczba i rodzaje stwierdzonych przestępstw mogących mieć związek z przemocą w rodzinie.....	12
Tabela 3. Zasoby instytucjonalne umożliwiające realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie wraz z obszarami ich działania.	15
Tabela 4. Obszar: profilaktyka i prewencja.	17
Tabela 5. Obszar: działalność korekcyjna i wsparcie środowisk, w których zdiagnozowana jest przemoc.	19
Tabela 6. Obszar: monitoring zjawiska przemocy w rodzinie.	20

Przewodniczący Rady
Piotr Żelazko

Tel: 12 39 50 665

Fax: 12 39 50 664

biuro@oficyna-profilaktyczna.pl